

med denne Jord og føle sig trykkede af at sidde med den paa Haanden, eller at den foreslaaede Kommission skulde sidde med den paa Haanden. Jeg tror, at Kommissionen vil være lige saa lidt fornøjet med at sidde med al den Jord paa Haanden, som Kommissionerne vilde være det, og jeg gjorde opmærksom paa, at Banskfeligheden ved at blive af med disse Lodder jo for en stor Del vilde ligge deri, at der ikke var Bygninger paa dem, og i deres ofte temmelig uheldige Belliggenhed. Der vilde da kun være meget saa Liebhabere, fordi de, der vilde have saadanne Lodder, ikke sidde inde med den Kapital, der er fornøden til at rejse Bygninger paa Lodderne. Jeg tror derfor, at det ikke var af Bøjen, at man samtidig med at drøfte dette Forslag, og inden man vedtog det, tænkte paa, hvorledes man skulde hjælpe Folk til at bebygge disse Lodder.

Det glæder mig, at det ærede Medlem fra Mors (C. Ravn), som jeg ellers sjælden har den Fornøjelse at være enig med, i det mindste i de sidste Par Aar, dog ved denne Lejlighed var enig med mig i et Punkt, nemlig, at naar vi overhovedet gaa til at røre ved Præstegaardsjorden, bør man befri Præsterne fuldt ud fra Jorden med Undtagelse af Havelodden. Den tror jeg i ethvert Tilfælde bør beholdes. Men det glæder mig, som sagt, at det ærede Medlem dog i dette ene Punkt var enig med mig.

Jeg skal endnu kun sige et Par Ord om Maaden, hvorpaa jeg har tænkt, at Valgmenighederne bør stattes. Jeg skal forudstikke den Bemærkning, at man jo maa huske paa, at hvis det skulde ske, hvad jeg haaber, at man samtidig med at vedtage en Præstelønningslov ogsaa vedtager en Præstevalglov, saa vil en saadan Ordning af vore kirkelige Forhold i meget høj Grad give Valgmenighedernes Udvikling Fart, thi da vil det jo ske paa mange Steder, og i ethvert Tilfælde paa saadanne Steder, hvor der er en stærk kirkelig Partideling til Stede, at det Parti, der statter sig Flertal og faar sin Præst valgt, vilkaarlig vil komme til at tvinge Mindretallet i Sognet — saaledes som Forholdene nu en Gang ere — til at stasse sig en anden Løsning af deres Præstespørgsmaal, saa at de enten løse Sognebaand andesteds hen, slutte sig til en Valgmenighed eller oprette en saadan. Jeg tror ikke, at vi kunne være blinde for, at vi ved at vedtage en Præstevalglov ville give Valgmenighedernes Udvikling en betydelig Spore fremad. Der vil da være dobbelt Grund til, naar et saadant Mindretal i Sognet er blevet overstemt og ikke længere kan staa i samme Forhold til Præsten som

Flertallet i Sognet, der har valgt ham, fra Folkekirkens Side at støtte et saadant Mindretal til at stasse sig sin kirkelige Trang tilfredsstillet. Det forekommer mig ikke at være nok, saaledes som det ærede Medlem fra Præstø Amts 6te Valgkreds (Bøffen) lod til at være villig til, og saaledes som det ærede Medlem fra Mors (C. Ravn) jo ogsaa syntes at være inde paa, at ville pensionere Valgmenighedernes Præster. Jeg tror, at det er et lidt for sent Tidspunkt at tage sig af denne Sag paa. Det forekommer mig, at det første, man har at gøre, er at lufte Sognekirkerne op for dem. Det befrier dem for at bygge en selvstændig Kirke, og det er en meget stor Byrde for Valgmenighederne og en meget urimelig Byrde, thi der er dog ingen Mening i at have to Kirker liggende ved Siden af hinanden i samme Landsby, særlig naar de hver for sig kun bruges en Gang om Søndagen, naar man kunde opnaa affurat det samme ved, at den ene Del af Sognets Beboere benyttede Kirken om Formiddagen og den anden Del om Eftermiddagen. I Købstæderne og Hjøbenhavn er det jo en ganske almindelig Skik og Brug, at der prædiker 3—4 forskellige Præster i samme Kirke hver Søndag. Det kunde dog virkelig ogsaa gennemføres i Sognene, uden at man deri saa en radikal Reform eller et samfundsomvæltende Skridt eller noget lignende frygteligt. Jeg tror derfor, at en af de første Ting, man burde gøre, var at faa Sognekirkerne lukkede op. Det vil overalt føles som en meget betydelig Lettelse og spare dem en Gang for alle i det mindste 20,000 Kr. foruden den aarlige Bedlighedsbølse, altsaa spare dem for en aarlig Udgift af 1,000 Kr. Dette Skridt kunde gøres uden noget som helst økonomisk Offer fra Folkekirkens Side. Dernæst forekommer det mig ikke, at det var ubilligt, at en Del af Valgmenighedspræsternes Løn blev udredet af Folkekirkens Midler, og denne Del maatte rette sig efter det Antal af Folkekirkens Medlemmer, der have sluttet sig til Valgmenigheden. Jeg tror ikke, der ligger noget særlig radikalt i Kravet derom. Man vil sige, at det fornyffer aldeles Grundlaget for Valgmenighederne. Det tror jeg aldeles ikke. Det eneste Grundlag, der nu er til Stede, er jo det, at, naar der er en Del Beboere i et Sogn, der ikke kunne føle sig tilfredsstillede ved Præstens Forhold og hele Virksomhed, saa se de at stasse sig en anden Præst. Det Grundlag er saa ligefremt, at jeg synes, at man slet ikke behøver at se noget usædvanligt eller mærkeligt i det. De Folk, der staa saaledes, og som ville komme til at staa endnu stær-